

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни**

**“ОРГАНІЗАЦІЯ ПОСЛУГ
З ОХОРОНИ ГРОМАДЯН”**

**(для бакалаврів спеціальності “Фізичне
виховання” спеціалізації “Охоронна діяльність”)**

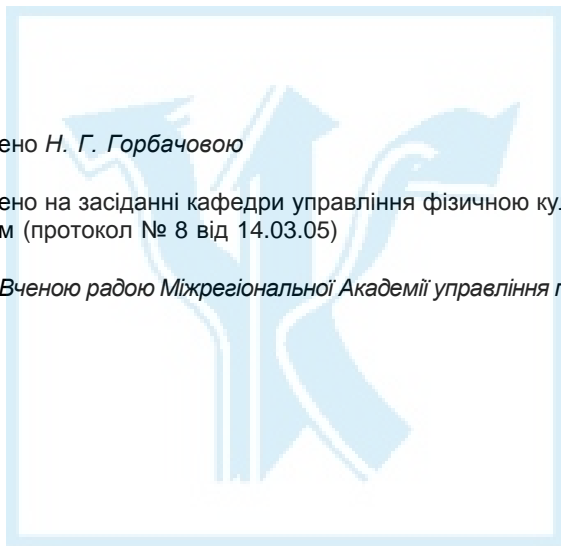
МАУП

Київ 2005

Підготовлено *Н. Г. Горбачовою*

Затверджено на засіданні кафедри управління фізичною культурою та спортом (протокол № 8 від 14.03.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Горбачова Н. Г. Навчальна програма дисципліни “Організація послуг з охорони громадян” (для бакалаврів спеціальності “Фізичне виховання” спеціалізації “Охоронна діяльність”). — К.: МАУП, 2005. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Організація послуг з охорони громадян”, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Політична та економічна нестабільність у країні засвідчує про наростаючу тенденцію використання злочинними угрупованнями і окремими злочинцями методів терору в досягненні корисливих кримінальних цілей. З огляду на оперативні зведення жертвами злочинів найчастіше стають люди, тісно пов'язані з політикою й бізнесом. Незважаючи на посилення заходів безпеки з боку держави, вона поки що не має змоги в законний спосіб забезпечити безпеку всіх без винятку громадян, тому самооборона й особиста охорона допоки залишаються основними засобами їхнього захисту. Право на необхідну оборону впливає з природного, властивого людині від народження права на життя. Здійснення акту необхідної оборони — суб'єктивне право громадянина, тому кожна людина має право захищати власні права і свободи всіма способами, не забороненими законом. Це можуть бути заняття рукопашним боєм, тренування у стрілецькому тирі, з особистої охорони. Володіння технікою рукопашного бою і початкова стрілецька підготовка аж ніяк не гарантують громадянину убезпечення від неприємностей. Зважаючи на це, найдоцільніше звертатися до послуг охоронців.

Сучасний охоронець — це оперативний працівник, здатний на професійному рівні запобігти подіям, оцінюючи їх потенційну небезпеку і визначаючи необхідні заходи, яких доцільно вжити, щоб звести небезпеку до мінімуму. Основне його завдання полягає в тому, щоб зберегти життя людині, за яку він відповідає. Це величезна відповідальність, пріоритетна перед усіма іншими обов'язками з огляду на різні побажання клієнтів.

Однією з якісних умов професійної діяльності охоронця є рівень його професійної підготовки. При визначенні вартості послуг фахівця цей показник відіграє доволі важливу роль. Рівень підготовки охоронця тісно пов'язаний з його професійною діяльністю. Що вищий цей рівень, то дорожчими є послуги охоронця. При цьому важливе значення має також суспільне становище охоронюваної ним особи: хто вона, яку роль відіграє в суспільно-політичному житті країни, яким є обсяг її суспільних відносин, а залежно від цього, який ступінь ризику роботи охоронця

і його роль у системі забезпечення безпеки охоронюваної особи. Що вищий рівень роботи охоронця, то більшою мірою кількість його роботи перетворюється на якість, і навпаки. Рівень системи забезпечення особистої безпеки визначає й рівень роботи. Що вищий рівень професійної діяльності охоронця, то вужче коло людей, що забезпечують виконання відповідних завдань, і вищі вимоги до їхніх професійних навичок.

Сучасне розуміння поняття “охоронець” нерозривно пов’язане з поняттям культури, що сягає в далеке минуле. Трансформуючись, обов’язок охороняти перетворився спочатку на заняття, потім на ремесло і тільки в минулому столітті було закладено основи професійного розуміння цілей і завдань охоронців. Стереотип охоронця загальновідомий. На цей штамп здебільшого й орієнтуються учасники ринку. Але при всій звуженості уявлення про цю професію і споживачі, і власне охоронці не виключають термін “професіоналізм”. Обидві сторони сприймають це положення як гарантію надійного виконання охоронцем своїх обов’язків. Таким чином, охоронець має інтерес до підвищення власного професійного рівня як носій “товару”. Підвищення професійного рівня і набуття позитивного досвіду роботи охоронцем неможливі без самовиховання й формування професійних оцінок процесу розвитку сучасних суспільних відносин. Неможливо працювати з людиною, не розуміючи суті її бізнесу, способу життя і дій, а часто й участі в політичному та громадському житті суспільства.

Охоронець не зможе зрозуміти суті оточення, не сформувавши професійну аналітичну систему мислення. Внутрішня система оцінок як єдність елементів може бути створена людиною тільки постійним професійним самовихованням.

Виховання професіонала — це насамперед формування його внутрішнього світу, системи оцінок, аналізу і відповідного способу дій. Не можна вчити людей бойовим мистецтвам, не пояснивши що таке “добре” і “погано”. Етика і естетика роботи охоронця — це візитна картка професійної культури. Відносини із суспільством з позицій довіри і терпимості, розуміння і загальнолюдської моралі — принципи формування й виховання охоронця. Самодисципліна і відповідальність, працьовитість і ціле-

спрямованість — якості, необхідні для професійної підготовки і роботи охоронця.

Професіоналізм передбачає дотримання суворих принципів і відповідність кваліфікаційним вимогам у певній сфері діяльності. Недотримання цих принципів або невідповідність певним вимогам зумовлює персональну професійну відповідальність охоронця.

Мета вивчення курсу “Організація послуг з охорони громадян” — здобути необхідні знання і вміння з особистої охорони для організації захисту життя й здоров’я громадян і членів їхніх родин. Навчання за програмою передбачає лекційні, семінарські та практичні заняття з моделюванням і подальшим аналізом робочих ситуацій.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН вивчення дисципліни

“ОРГАНІЗАЦІЯ ПОСЛУГ З ОХОРОНИ ГРОМАДЯН”

№ пор.	Назва теми
1	Професія — охоронець
2	Поняття і сутність організаційно-тактичних принципів здійснення охорони
3	Організація роботи охоронця
4	Забезпечення безпеки охоронюваної особи у приміщенні (за місцем проживання і під час роботи). Особливості забезпечення безпеки членів родини клієнта
5	Забезпечення безпеки охоронюваної особи на маршрутах пересування транспортними засобами
6	Особливості охорони фізичної особи під час масових заходів
7	Охорона фізичної особи від протиправних зазіхань на вулиці, під час дозвілля і у громадських місцях
8	Організація і здійснення заходів із забезпечення безпеки охоронюваної особи
9	Специфіка управління особистою охороною при здійсненні заходів із забезпечення безпеки охоронюваної особи. Забезпечення успішного застосування сил і засобів особистої охорони
10	Дії охоронця при нападі на охоронювану особу

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“ОРГАНІЗАЦІЯ ПОСЛУГ З ОХОРОНИ ГРОМАДЯН”

Тема 1. Професія — охоронець

Організаційно-правові основи роботи охоронця. Міжнародні союзи і асоціації охоронців. Принципи добору охоронців і вимоги до них. Добір, підготовка і особливості роботи жінок-охоронців. Індивідуальні й групові навички. Психологічна підготовка. Засоби індивідуального захисту. Екіпірування, спорядження і технічне забезпечення співробітника особистої охорони. Правила поведінки співробітників охорони при забезпеченні безпеки фізичних осіб. Професійна етика і етикет у роботі охоронця.

Література [1–3; 5–20; 22–29; 31–35]

Тема 2. Поняття і сутність організаційно-тактичних принципів здійснення охорони

Охорона фізичних осіб. Особиста охорона: структура і функції. Способи і методи забезпечення безпеки, їх характеристика. Вимоги, принципи охорони і чинники їх досягнення. Визначення наявності небезпеки. Зазначення місць небезпеки. Типи клієнтів. Закриття і відкриття системи особистої охорони. Повна, часткова, тимчасова охорона. Елементи технологій особистої охорони. Чинники впливу на характеристики змісту роботи особистої охорони. Правила роботи особистої охорони.

Література [4–9; 13; 15–18; 22; 30]

Тема 3. Організація роботи охоронця

Тактика здійснення охоронних заходів. Визначення погроз і прогнозування можливих зазіхань. Узяття клієнта під охорону. Зміст роботи особистої охорони. Загальна характеристика обов'язків і дій співробітників, що забезпечують безпеку. Засоби

індивідуального захисту. Екіпірування, спорядження і технічне забезпечення співробітника особистої охорони.

Література [4–9; 15–18; 22; 27; 30; 36]

Тема 4. Забезпечення безпеки охоронюваної особи у приміщенні (за місцем проживання і під час роботи). Особливості забезпечення безпеки членів родини клієнта

Забезпечення безпеки і особливості організації охорони фізичної особи у приміщенні. Дії охоронця при зустрічі охоронюваної особи. Вхідження охоронюваної особи у приміщення (будинок, квартиру) і вихід з нього. Способи супроводження і порядок дій при русі охоронюваної особи коридором, сходами, ліфтом. Процедури огляду приміщень. Варіант практичного інструктажу охоронюваної особи і групи співробітників із трьох осіб. Способи нападів на охоронювану особу у приміщенні. Забезпечення безпеки охоронюваної особи на роботі. Класифікація погроз. Зони доступу (вільна, регульована, обмежена). Особливості безпеки дорослих членів родини і дітей охоронюваної особи. Тактичні прийоми контролю за одержанням подарунків і кореспонденції. Особливості забезпечення особистої безпеки охоронюваної особи в лікарні.

Література [5–9; 15–18; 22; 30; 36]

Тема 5. Забезпечення безпеки охоронюваної особи на маршрутах пересування транспортними засобами

Система забезпечення безпеки охоронюваної особи на маршрутах пересування транспортними засобами. Вимоги до автомобіля. Вибір, підготовка і захист автомобіля охоронюваної особи. Вибір, обстеження і оцінка маршруту пересування. Посадка охоронюваної особи в автомобіль і висадка з нього. Безпосередня охорона на шляху пересування. Оперативний водій, його обов'язки. Особливості роботи з позаштатним водієм. Види побудов при супроводі автомобіля. Способи маневрів. Тактика дій

нападників у різних ситуаціях (засідки, напади, погоні). Тактика дій співробітників охорони в екстремальних ситуаціях. Забезпечення безпеки охоронюваної особи і її охорона на дорогах. Забезпечення безпеки охоронюваної особи і її охорона під час поїздки автомобілем. 40 уразливих місць автомобіля. Забезпечення безпеки охоронюваної особи і її охорона при русі в поїзді. Забезпечення безпеки охоронюваної особи і її охорона в літаку.

Література [5–9; 15–18; 22; 30; 36]

Тема 6. Особливості охорони фізичної особи під час масових заходів

Поняття і види масових заходів. Тактичні основи несення служби при відвідуванні видовищних і масових заходів. Спостереження і контрспостереження. Контрснайперська техніка супроводу охоронюваної особи. Вимоги при відвідуванні масових заходів. Забезпечення безпеки охоронюваної особи на зборах і конференціях. Забезпечення безпеки охоронюваної особи в юрбі. Дії в разі пожежі.

Література [5–9; 15–18; 22; 30; 36–38]

Тема 7. Охорона фізичної особи від протиправних зазіхань на вулиці, під час дозвілля і у громадських місцях

Поняття дозвілля і чинники впливу на організацію охорони. Умови забезпечення безпеки під час дозвілля охоронюваної особи. Оцінка обстановки. Забезпечення безпеки охоронюваної особи при пішому супроводженні. Охорона фізичної особи в ресторані. Перебування фізичної особи у громадських місцях. Тактика дій співробітників охорони в екстремальних ситуаціях. Варіанти практичного інструктажу охоронюваної особи і групи співробітників охорони з чотирьох осіб (побудова “коробочкою”).

Література [5–9; 15–18; 22; 30; 36–38]

Тема 8. Організація і здійснення заходів із забезпечення безпеки охоронюваної особи

Планування заходів забезпечення безпеки охоронюваної особи. Розрахунок сил і засобів для задіяння в охоронних заходах. Бойовий порядок при здійсненні заходів із забезпечення безпеки охоронюваної особи. Послідовність дій керівника підрозділу особистої охорони з планування заходів із забезпечення безпеки охоронюваної особи. Добір і підготовка особового складу. Матеріально-технічне забезпечення виконання службово-охоронних завдань. Контроль і допомога при організації і здійсненні заходів із забезпечення безпеки охоронюваної особи.

Література [4–9; 22; 30; 36]

Тема 9. Специфіка управління особистою охороною при здійсненні заходів із забезпечення безпеки охоронюваної особи. Забезпечення успішного застосування сил і засобів особистої охорони

Сутність, цілі та завдання управління. Управління підрозділом особистої охорони при здійсненні заходу із забезпечення безпеки фізичної особи. Система, органи і засоби управління підрозділами. Забезпечення успішного застосування сил і засобів особистої охорони.

Література [22; 30]

Тема 10. Дії охоронця при нападі на охоронювану особу

Загальні вимоги. Посадка і висадка (автомобіль). Дії при супроводженні. Рекомендації щодо поведження охоронця і охоронюваної особи в разі їх захоплення як заручників. Забезпечення безпеки клієнта і поведження охоронців в екстремальних ситуаціях. Принципи евакуації в екстремальних ситуаціях. Дії співробітників особистої охорони на місці події.

Література [15–18; 21; 22]

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Законодавство України, що регулює діяльність з надання послуг з охорони громадян.
2. Організаційно-правові основи роботи охоронця.
3. Ліцензійні умови здійснення господарської діяльності з надання послуг з охорони громадян.
4. Суть поняття “охорона громадян”.
5. Суть поняття “суб’єкт охоронної діяльності”.
6. Суть поняття “об’єкт охорони”.
7. Суть поняття “фізична охорона”.
8. Суть поняття “оперативне реагування”.
9. Спеціальні засоби самооборони, заряджені речовинами сльозоточивої та дратівної дії.
10. Умови одержання дозволу на придбання і зберігання (носіння) газових пістолетів (револьверів).
11. Умови застосування громадянами спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії.
12. Кваліфікаційна характеристика професії “охоронець”.
13. Суть поняття “необхідна оборона”.
14. Суть поняття “гостра потреба”.
15. Специфіка професії “тілоохоронець”.
16. Забезпечення безпеки фізичних осіб.
17. Особливості спілкування в конфліктних ситуаціях.
18. Взаємодія співробітників охорони з правоохоронними органами.
19. Основи психологічної підготовки працівників приватних охоронних підприємств.
20. Принципи добору охоронців і вимоги до них.
21. Поняття і сутність організаційно-тактичних принципів здійснення охорони.
22. Типи клієнтів.
23. Закриття і відкриття системи особистої охорони.
24. Охорона повна, часткова, тимчасова.
25. Елементи технологій особистої охорони.

26. Чинники впливу на характеристики змісту роботи особистої охорони.
27. Правила роботи особистої охорони.
28. Спорядження особистої охорони.
29. Організація роботи охоронця.
30. Узяття клієнта під охорону.
31. Зміст роботи особистої охорони.
32. Забезпечення безпеки охоронюваної особи за місцем проживання (дача, приватний будинок).
33. Дії охоронця при зустрічі охоронюваної особи.
34. Забезпечення безпеки охоронюваної особи на роботі.
35. Класифікація погроз.
36. Зони доступу (вільна, регульована, обмежена).
37. Особливості безпеки дорослих членів родини і дітей охоронюваної особи. Тактичні прийоми контролю за одержанням пошти.
38. Тактичні основи несення охорони при пересуванні охоронюваної особи.
39. Забезпечення безпеки охоронюваної особи та її охорона під час поїздок автомобілем.
40. Забезпечення безпеки охоронюваної особи та її охорона при русі в поїзді.
41. Забезпечення безпеки охоронюваної особи та її охорона при піших прогулянках.
42. Особливості охорони фізичної особи під час масових заходів.
43. Поняття і види масових заходів.
44. Тактичні основи несення служби при відвідуванні видовищних і масових заходів.
45. Вимоги при відвідуванні охоронюваною особою масових заходів.
46. Забезпечення безпеки охоронюваної особи на зборах і конференціях.
47. Забезпечення безпеки охоронюваної особи в юрбі.
48. Дії охоронців у разі пожежі.
49. Забезпечення безпеки клієнта під час дозвілля в місцях тимчасового перебування.

50. Умови забезпечення безпеки клієнта під час дозвілля.
51. Особливості пішого супроводження охоронюваної особи.
52. Дії охоронця при нападі на охоронювану особу.
53. Поводження охоронця і охоронюваної особи в разі їх захоплення як заручників.
54. Тактика дій охоронця в екстремальних умовах.
55. Особливості забезпечення безпеки охоронюваної особи в готелі та особняку.
56. Особливості забезпечення безпеки охоронюваної особи при відвідуванні ресторанів, фуршетів, банкетів.
57. Особливості забезпечення безпеки охоронюваної особи в літаку.
58. Стилі охорони.
59. Охорона командою.
60. Оцінювання певної небезпеки.
61. Виявлення стеження і відхід від нього.
62. Контрснайперська техніка супроводження охоронюваної особи.
63. Водіння автомобіля і проблеми безпеки.
64. Техніка посадки охоронюваної особи в автомобіль і висадки з нього.
65. Посадка охоронюваної особи в автомобіль і висадка з нього у складній оперативній обстановці.
66. Професійна етика і етикет у роботі охоронця.
67. Використання собак у роботі тілоохоронця.
68. Структура і функції підрозділу особистої охорони.
69. Добір і підготовка жінок-охоронців.
70. Забезпечення безпеки клієнта на офіційних прийомах і зустрічах.
71. Визначення погроз і прогнозування можливих зазіхань.
72. Види охоронних побудов.
73. Екіпірування, спорядження і технічне забезпечення співробітників особистої охорони.
74. Застосування співробітниками групи особистої охорони газової зброї і спеціальних засобів захисту.
75. Міжнародні союзи і асоціації охоронців.
76. Принципи добору охоронців і вимоги до них.

77. Способи і методи забезпечення безпеки, їх характеристика.
78. Права і обов'язки співробітників групи особистої охорони.
79. Відповідальність співробітників групи особистої охорони.
80. Дії співробітників особистої охорони на місці події.
81. Особливості забезпечення особистої безпеки охоронюваної особи в лікарні.
82. Планування заходів забезпечення безпеки охоронюваної особи.
83. Розрахунок сил і засобів для задіяння в охоронних заходах.
84. Послідовність дій керівника підрозділу особистої охорони з планування заходів із забезпечення безпеки охоронюваної особи.
85. Матеріально-технічне забезпечення виконання службово-охоронних завдань.
86. Специфіка управління особистою охороною при здійсненні заходів із забезпечення безпеки охоронюваної особи.
87. Забезпечення успішного застосування сил і засобів особистої охорони.
88. Управління підрозділом особистої охорони при здійсненні заходу із забезпечення безпеки фізичної особи.
89. Сутність, цілі та завдання управління підрозділом особистої охорони.
90. Система, органи і засоби управління підрозділом особистої охорони.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

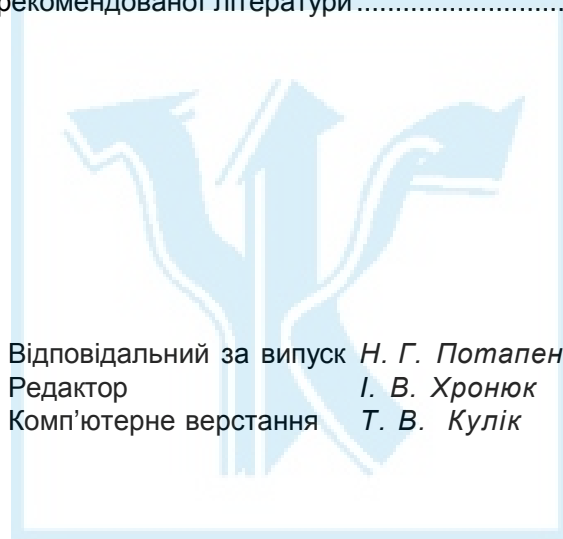
1. *Арзамасцев Н. И., Калинин Ю. Н., Шахрайчук В. В.* Служба частной охраны. — М., 1996.
2. *Безуглов В. В.* Частная охранная деятельность в вопросах и ответах. — М., 1995.
3. *Ларин А. М.* Профессия — телохранитель. — М., 1995.
4. *Ливингстоун Нейл С.* Руководство по обеспечению безопасности личности и предпринимательства. — М., ВИКОМ, 1996.

5. *Тарас А. Е.* Безопасность бизнесмена и бизнеса. — Минск: Секай, 1996.
6. *Федоткин С. Н.* Частная охрана / Под ред. Т. Н. Радько. — М.: РИЦ “Ток”, 1996.
7. *Фастенков А. А., Жиляев В. И.* Организационно-правовые основы частной охранной деятельности: практические советы деловым людям. — М., 1993.
8. *Ярочкин В. И.* Система безопасности фирмы. — М.: Ось-89, 1997.
9. *Служба безопасности.* — М.: Гелиос, 1998.
10. *Кримінальний кодекс України.* — К., 1996.
11. *Кримінально-процесуальний кодекс України.*
12. *Кодекс України про адміністративні правопорушення.*
13. *Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з надання послуг, пов'язаних з охороною державної та іншої власності, надання послуг з охорони громадян.*
14. *Кваліфікаційні характеристики професії “Тілоохоронець”.* — К.: Міністерство праці та соціальної політики України.
15. *Балев М.* Профессия — частный охранник. — М., 2001.
16. *Журавлев С. Ю.* Частная охрана. — М.: Здоровье народа, 1994.
17. *Федоткин С. Н.* Основы частной охранной деятельности. — М., 2001.
18. *Федоткин С. Н.* Справочник сотрудника частной охраны. — М., 1999.
19. *Абрамов В. С.* Профессиональная подготовка охраны. — М., 1999.
20. *Федоткин С. Н.* Женщина — телохранитель: Учеб.-метод. пособие для сотр. личной охраны. — М., 2000.
21. *Миньков Н. Н., Костенко Н. Д.* Основы безопасности человека в экстремальных ситуациях. — Самара: ПО “Сам Вен”, 1995.
22. *VIP в зеркале охраны / В. А. Вождаев, М. К. Каретников, А. К. Лобашев и др.* — М.: Шк. охраны “Баярд”, 2003.

23. *Абрамов В. С.* Подбор, проверка и расстановка кадров. — М.: Арсин, 1999.
24. *Абрамов В. С.* Управление персоналом. — М., 1999.
25. *Борисенко Н. И.* Охранная и детективная деятельность в негосударственной сфере. Кадровая работа. — М., 1999.
26. *Белова М.* Психологический профотбор // Мир безопасности. — 2005. — № 4(137).
27. *Зубок Н. И., Яременко С. Н.* Охрана в предпринимательской деятельности // Бизнес и безопасность. — 2005. — № 1(45).
28. *Соколов Б. Г., Черняев В. В.* Частная охранная деятельность: теория и практика. — М.: ОргИнформ, 2002.
29. *Каретников М. К., Лобашов А. К.* Технические средства, применяемые сотрудниками личной охраны. — М.: Мир безопасности, 1997.
30. *Колясинский А. З.* Правоприменительная практика и меры принуждения в негосударственной (частной) охранной деятельности. — М., 2004.
31. *Сухарев В. А.* Этика и психология делового человека. — М., 1997.
32. *Корж П., Клопов И.* Негосударственная безопасность. Руководство по подготовке профессиональных телохранителей. — Ростов н/Д: Феникс, 2002.
33. *Тимофеев М.* Какой он, охранник ЧОП? Психология отбора. — М.: Шк. охраны “Баярд”, 2003.
34. *Профессия — телохранитель.* Руководство по подготовке сотрудников личной охраны: В 2 т. — М.: Шк. охраны “Баярд”, 2003.
35. *Телохранитель: приемы, средства, критерии пригодности, экипировка и тренинг.* — Минск: Харвест, 1998.
36. *Федоткин С. Н.* Основы личной безопасности: Пособие для курсов подготовки телохранителей, преподавателей, предпринимателей. — М.: Мир безопасности, 2001.
37. *Костин Ю.* Вас преследуют?! Уход от погони. Техника вождения автомобиля в экстремальных ситуациях. — М.: Олма-Пресс, 1997.
38. *Волчок Ю. Г.* Рекомендации при обнаружении слежки при частной охране. — М., 1998.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Організація послуг з охорони громадян”	5
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Організація послуг з охорони громадян”	6
Контрольні питання	10
Список рекомендованої літератури	13

Відповідальний за випуск *Н. Г. Потапенко*
Редактор *І. В. Хронюк*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-2241

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП